UUTISET

Pääministerit jättivät puheet Kreikan erosta eurosta

Kreikka aikoo nostaa eläkeikää ja korottaa arvonlisäveroa. Sopua haetaan tällä viikolla.

BRYSSEL (MT)
Valtiovarainministeri **Alexander Stubb** (kok.) tiivisti neuvottelut Kreikan ja velkojien välillä maanantaina näin: ”Hyvät uutiset ovat, että tämä oli yritys löytää ratkaisu. Huonot uutiset ovat, että aika kaukana ratkaisusta ollaan.”

Valtiovarainministereiden kokous oli juuri päättynyt tuloksettomana. Ministerit eivät voineet tehdä päätöksiä, sillä Kreikalta vaadittu ehdotus tuli liian myöhään.

Myöhemmin maanantaina kokoontuivat pääministerit. Heidän tehtäväkseen jäi muokata maaperää sopivaksi jatkoa varten.

Siinä pääministerit ilmeisesti onnistuivat, sillä kokouksen jälkeen **Juha Sipilä** (kesk.) ilmoitti ilmapiirin olleen positiivinen.

Maanantain tuloksena pohtiminen Kreikan eroamisesta eurosta loppui ainakin toistaiseksi.

”Tahtotila oli, että sopimus syntyy. Sopua etsitään tämän viikon aikana. Kaikki olivat yksimielisiä siitä, että Kreikka ei eroa eurosta. Puheenvuoroja erosta ei pidetty”, Sipilä sanoo.

Kreikalta ensimmäinen hyvä ehdotus

Hyvän hengen pääministereille toi Kreikan ehdotus talouden uudistuksista. Sitä pidetään ensimmäisenä paperina, jota voidaan todella käyttää sovun rakentamisen pohjana.

Eläkeikä nousisi 67 vuoteen ja arvonlisävero 23 prosenttiin. Paketin arvo on noin kahdeksan miljardia euroa.

Saksan liittokanslerin **Angela Merkelin** mukaan ehdotus on vasta alku ja työtä tarvitaan paljon.

Neuvottelemista riittää esimerkiksi velkojen uudelleen järjestelystä. Kreikka haluaa pitää siitä kiinni. Kreikkalaislähteiden mukaan velkojen järjestely on olennaisen tärkeää.

Aikaa päätöksen tekemiseen on seitsemän päivää, sillä nykyinen lainaohjelma päättyy kesäkuun lopussa.

Valtiovarainministerit kokoontuvat uudestaan tänään ja pääministerit torstaina.

Suomen linja ei ole muuttunut. Lainojen leikkausta ei hyväksytä, mutta Suomi voi hyväksyä sopeutusohjelman pidentämisen, jos Kreikka sitoutuu ohjelmaan uskottavalla tavalla. Suomi hyväksyy vain jatkotoimet, jotka eivät lisää Suomen kokonaisvastuita.

Kreikka tarvitsee jatkoaikaa

Stubbin mukaan Kreikalla on kaksi vaihtoehtoa. Ensimmäiseksi, joko sopu tulee ja neuvotteluja jatkosta voidaan jatkaa. Nyt päätetään vain nykyisestä lainaohjelmasta, jonka viimeisen 7,2 miljardin erän Kreikka tarvitsee selviytyäkseen velvoitteistaan.

Jatko on auki, ja Kreikan korot ja lyhennykset kesä-elokuussa ovat kaikkiaan 11 miljardia. Todennäköisesti Kreikka pyytää jatkoaikaa nykyohjelmalle, sillä jäljellä olevassa seitsemässä päivässä se ei ehdi saamaan rahoja tilille.

Ehdotetut uudistukset vaativat lakien muuttamista. Vasta lakien muuttaminen on riittävä tae siitä, että Kreikka sitoutuu muutoksiin.

Toinen vaihtoehto on, että Kreikka ajautuu maksukyvyttömyyteen, jos sopua ei synny. Sen tien päässä voi olla eroaminen eurosta.

Talletusten pako kreikkalaisista pankeista kiihtyi viime viikolla. Financial Timesin (FT) mukaan pankeista nostettiin viime viikolla kuusi miljardia euroa. Talletusten taso on alimmillaan sitten vuoden 2004.

Toistaiseksi Euroopan keskuspankki EKP on auttanut pankkeja nostamalla hätärahoituksen rajaa.

Euroopan pörssit uskoivat Kreikan säilymiseen eurossa, sillä kurssit nousivat maanantaina Euroopan pääkaupungeissa, eniten Ateenassa. FT:n mukaan Kreikka ei voi olla eurossa, jos se jättää heinäkuun 20. päivä Euroopan keskuspankille erääntyvän lainan maksatta.

AIMO VAINIO

UUTISTAUSTA

Viime tippaan menee ja ylikin

Kreikan pääministeri **Alexis Tsiprasta** pidetään yhtenä maltillisimmista sekalaisen Syriza-puolueen ministereistä. Silti hän on ajanut EU:ssa ja velkojien suuntaan linjaa, jossa ystävät ovat kadonneet rinnalta yksi kerrallaan. Syynä on vaalilupaus, jonka mukaan säästövaatimuksia ei hyväksytä.

Jos Tsipras suostuu säästöihin, on poliittinen ura kotimaassa katkolla. Siksi peli on pakko katsoa loppuun asti. Periksi ei voi antaa. Nyt Tsipras ensimmäisen kerran antoi, ainakin hieman, ja pattia voidaan yrittää purkaa. Aikaa on viikko ja työtä hurjasti jäljellä.

Tämä ei ole ensimmäinen kerta, kun tärkeät neuvottelut EU:ssa ovat levällään vielä lähellä takarajaa. Moni uskoo, että tälläkin kertaa vedätetään viimeiselle minuutille, ja sitten päästään sopuun. EU-koneistolla viime hetken sopimisesta on kokemusta. Ilmeisesti Syrizakaan ei viime metrien painetta kavahda, mutta kokemusta EU-tasolla heillä ei ole.

Maanantain pääministereiden kokous helpotti ilmapiiriä. Sen jälkeen Kreikka ei ainakaan eroa eurosta vahingossa siksi, että joku jääräpäinen johtaja ei voi menettää kasvojaan antamalla periksi.

EU:ssa tunnelma helpottui, mutta kotimaassa Tsipraksella ei ole helppoa. Perääntyminen pitää selittää Ateenassa ja ajaa läpi useita lakimuutoksia, jotta maanantaina annetut lupaukset toteutuvat. Ehkä se tehdään kansan tuella, ehkä EU:n. Vaikka Syriza ajaa tiukkaa linjaa, mielipidetiedustelun mukaan 70 prosenttia kreikkalaisista haluaa pysyä eurossa. Voi olla, että silti pottiin tarvitaan lisäukea EU:lta.

Joka tapauksessa nyt päätetään vain yhdestä Kreikan ongelmien vyyhdin osasta. Lainaohjelmaa jatkamalla Kreikka voi selvitä kesän yli. Neuvottelut jostain muusta osasta jatkuvat kyllä syksyllä.

AIMO VAINIO
aimo.vainio@mt1.fi

PETROS GIANNAKOURIS, AP/LEHTIKUVA

Kreikan pääkaupungissa Ateenassa katuja koristavat talousahdingosta kertovat graffitit. Kuvassa olevan teoksen nimi on Nolla euroa.

Venäjä jatkanee ruuan tuontikieltoa

Maataloustuotteiden vientikielto Venäjälle jatkunee. EU:n ulkoministerit päättivät maanantaina jatkavansa Venäjän vastaisia pakotteita tammikuun loppuun, ja venäläisten arvioidaan vastaavan samalla mitalla.

Varapääministeri **Arkadi Dvorkovich** sanoi viime viikolla, että Venäjän asettaman boikotin pysyttäminen riippuu EU:sta ja USA:sta: tuontikielto jatkuu, jos EU jatkaa talouspakotteitaan.

EU asetti talouspakotteet vuodeksi viime heinäkuussa, Venäjä elintarvikkeiden tuontikiellon elokuussa.

Länsi asetti talouspakotteet Venäjän toimien vuoksi Ukrainassa, eikä tilanteen katsota korjaantuneen.

EU vei ennen pakotteiden asettamista Venäjälle maito- ja lihatuotteita sekä hedelmiä ja vihanneksia yli 11 miljardilla eurolla. Korvaavia vientisuuntia on löytynyt osaksi USA:sta ja Kiinasta.

Talouselämä-lehti kertoo Die Welt -lehteä siteeraten, että itävaltalaisen tutkimuslaitoksen Wifon mukaan Eurooppa voi menettää molemminpuolisten pakotteiden vuoksi jopa 100 miljardia euroa ja matkailu mukaan lukien kaksi miljoonaa työpaikkaa. Suhteellisesti suurimpia kärsijöitä ovat Viro ja Suomi, viennin arvolla mitattuna Saksa.

Pääministeri **Juha Sipilä** (kesk.) sanoi viime viikolla, ettei Suomi voi neuvotella Venäjän kanssa elintarvikkeita koskevista vientihelpotuksista ohi EU:n.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Pienipäästöisten autojen veroa alennetaan

Hallitus laskee pienipäästöisten autojen autoveroa. Vero alenee vuosittain neljän seuraavan vuoden aikana. Alennus koskee autoja, joiden hiilidioksidipäästöt ovat enintään 140 grammaa kilometrille.

Sekä hallitus että autokauppiaat muistuttavat, että yksittäinen veronalennus jää sen verran pieneksi, ettei kuluttajilla ole syytä lykätä auton hankintaa veromuutosten johdosta.

Esimerkiksi nykyistä 124 gramman keskipäästöä vastaavan 32 000 euron hintaisen auton vero alenee noin 260 euroa vuosittain.

Hallituksen mukaan alennuksen vaiheittaisen voimaantulon tarkoituksena on, että kuluttajat ja autoalan toimijat voivat sopeuttaa toimintansa veromuutokseen. Samalla estetään varasto-arvojen romahtaminen.

JARMO PALOKALLIO

Päivi Rönni MTK-Hämeen toiminnanjohtajaksi

MTK Hämeen johtokunta on nimittänyt agronomi, MMM **Päivi Rönnin** MTK-Hämeen toiminnanjohtajaksi. Hän aloittaa tehtävässään 20. heinäkuuta.

Päivi Rönni on toiminut aikaisemmin muun muassa Kasvua Hämeessä -teemaohjelman ohjelmapäällikkönä.

MTK-Hämeen nykyinen toiminnanjohtaja **Jukka-Pekka Kataja** siirtyy ministeri **Kimmo Tiilikaisen** (kesk.) erityisavustajaksi.

MT

Harmaa talous: poliisi jäämässä vaille lisärahoitusta

Jos 6,4 miljoonan euron lisärahoitus loppuu, joutuu suurin osa sen avulla palkatuista tutkijoista poistumaan

Viime vaalikaudeksi myönnetyn lisärahoituksen avulla poliisi tehosti talousrikosten selvitystyötä. Nyt vaarana on, että tutkimuksia jää pöytälaatikkoon.

Jos 6,4 miljoonan euron lisärahoitus loppuu, joutuu suurin osa sen avulla palkatuista 99 tutkijasta poistumaan harmaan talouden torjunnan tehtävistä.

”Se tarkoittaa käytännössä sitä, että noin 20 prosenttia poliisin tuloksentekokyvystä häviää samalla, kun tutkijat pikkuhiljaa poistuvat”, toteaa sisäasiainministeriön poliisitarkastaja **Antti Simanainen**.

Syyttäjälaitoksella ei ollut viime vaalikaudella resursseja viedä kaikkia tapauksia tuomioistuimeen.

Tulevien vuosien budjettikehyksessä syyttäjille sekä verohallinnolle on varattu lisämäärärahoja. Poliisi on kuitenkin jäämässä nuolemaan näppejään.

”Hallitusohjelmassa mainitaan, että harmaata taloutta torjutaan aktiivisesti. Sehän tarkoittaa ilman muuta myös poliisia ja muita esitutkintaviranomaisia”, Simanainen muistuttaa.

Kansalaisten katumuksesta lisätuloja

Hallitus saattaakin luottaa enemmän kansalaisten omaan aktiivisuuteen verotulojen tilittämisessä. Niin kutsuttu aktiivisen katumisen malli mahdollistaisi aiemmin kätkettyjen tulojen ilmoittamisen vailla pelkoa rikosoikeudellisista seuraamuksista.

”Se on useimmissa Euroopan maissa ymmärtääkseni käytössä veronvälttelyn oikaisukeinona. Ilmeisesti se toimii noissa maissa hyvin, joten miksi ei sitä kannattaisi ottaa myös Suomeen”, Simanainen miettii.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tulkinta kahden rangaistuksen kiellosta on Simanaisen mukaan aiheuttanut verottajalle ongelmia pienten veropetosten osalta.

Tulkinnan mukaan myös veronkorotus on eräänlainen rangaistus, jonka jälkeen asiaa ei voida enää rikosoikeudellisesti tutkia.

”Verottaja joutuu varhaisessa vaiheessa tekemään ratkaisun, tekeekö se veronkorotuksen vai jättääkö sen tekemättä ja tekee rikosilmoituksen asiasta.”

Verohallinolla ei tietoa tulevista toimista

Verohallinto ei toistaiseksi ole saanut tietoa siitä, millaisia toimia hallitusohjelman kirjaus käytännössä tarkoittaa. Yritysveropohjan tiivistämisellä on aiemmin tarkoitettu esimerkiksi lainsäädäntömuutoksia ja jopa tukien vähentämistä.

Verohallinnon controller **Keijo Vehmas** toteaa, että torjuntatyön lisärahoituksen tuottoa on mahdotonta laskea tarkasti. Verotulojen perinnän ohella tulisi arvioon sisällyttää myös valtiolle lisätuloja tuottava pelotevaikutus.

”Tiedämme, kuinka paljon harmaan talouden verotarkastuksista tehdään maksuunpanoesityksiä, mutta emme pysty seuraamaan, kuinka paljon kertyy verotuloja, kuinka moni menee konkurssiin, ja vielä hankalampi on arvioida sivuvaikutuksia”, hän pohtii.

Laskentoja mutkistavat entisestään harmaan talouden vaikutukset vapaaseen kilpailuun. Valtiontaloutta tukee myös toimialan kilpailutilanteen tervehtyminen, kun epärehelliset toimijat saadaan kitkettyä.

Vehmas ei ryhdy arvailemaan hallituksen uusia keinoja harmaan talouden hillintään. Hän ei kuitenkaan usko, että niistä koituu ylimääräistä rasitetta yrityksille.

”Joskus on puhuttu esimerkiksi käänteisen alv-velvollisuuden laajentamisesta muillekin kuin rakennusalalle. Sitä, koettaisiinko se rasitteena, en osaa sanoa.”

OLLI TOIVANEN